

Welzijn

Askatas en Zimmermann onderzoeken voor **IZA** het effect van de recente economische crisis op het welzijnsniveau van mensen. De onderzoekers gebruiken hiervoor de internetzoekopdrachten van mensen in Amerika, Duitsland en een cross-sectie van de G8-landen. De onderzoekers kijken naar twee typen zoekopdrachten; die waarin het woord symptoom voorkomt en die waarin het woord bijeffecten voorkomt. De onderzoekers controleren voor een daadwerkelijke toename van malaise en concluderen dat gepercipieerde mentale, emotionele en fysieke gezondheid sterk en negatief beïnvloed zijn door de recente economische crisis.

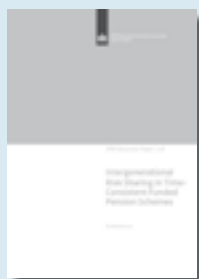
Askatas, N. en K.F. Zimmermann (2011) Health and well-being in the crisis. *IZA Discussion Paper*, 5601.

Duurzaam

Takahashi en Nijkamp onderzoeken voor de **Vrije Universiteit Amsterdam** de ontwikkeling van een agrarisch economisch model waarin schaarse landbouwgrond gebruikt wordt voor het produceren van voedingsstoffen in de vorm van proteïnen, vet en koolhydraten en van duurzame energie in de vorm van biomassa. De onderzoekers passen het model toe op de energievraag in Japan en concluderen dat de hoeveelheid land die momenteel beschikbaar is in Japan niet voldoende is om in de energiebehoefte van de bevolking te voorzien. Hieruit volgt volgens de onderzoekers dat Japan beleid zal moeten voeren om meer grond beschikbaar te maken voor verbouwing van voedsel en biomassa.

Takahashi, Y. en P. Nijkamp (2011) Multifunctional agricultural land use in a sustainable world. Design and simulation of an agricultural economy model. *FEWEB Research Memorandum*, 2011(1).

Pensioen

Westerhout onderzoekt namens het **Centraal Planbureau** of het mogelijk is pensioenregelingen tijdsconsistent te maken door overdrachten tussen generaties te beperken. Tijdsinconsistente regelingen hebben als nadeel dat met name jonge generaties niet aan pensioenregelingen deel willen nemen als dit vereist dat ze hoge impliciete betalingen moeten doen aan oudere generaties. De vorm van een tijdsconsistente regeling, met beperkingen op overdrachten tussen generaties, blijkt sterk afhankelijk te zijn van de economische omgeving. Met de tijdsconsistente pensioenregeling wordt een minder hoog welvaartsniveau bereikt dan met de overeenkomstige tijdsinconsistente regeling. Het welvaartsniveau van de tijdsconsistente regeling is wel hoger dan dat van een individuele *defined contribution*-regeling zonder risicodeling.

Westerhout, E. (2011) Intergenerational risk sharing in time-consistent funded pension schemes. *CPB Discussion Paper*, 176.

Beroepsbevolking

Voor het **Planbureau voor de Leefomgeving** onderzoeken De Jong *et al.* de ontwikkeling van de beroepsbevolking in Europa. Bij ongunstige economische omstandigheden zal de beroepsbevolking in Europa met twintig procent afnemen in de periode tot 2050. Hierdoor komt er een grotere druk op de werkenden om de niet-werkenden financieel te ondersteunen. Nu staat tegenover elke werkende gemiddeld 1,1 niet-werkend persoon. In 2050 zal dan deze verhouding uitkomen op 1 op 1,7. Bij economisch gunstige tijden kan de beroepsbevolking in Europa nog licht stijgen met ongeveer vijf procent. Ook dan neemt de druk op de beroepsbevolking toe, namelijk naar 1,4 niet-werkend persoon per werkende in 2050. Dit komt doordat het aandeel ouderen sterk stijgt.

Jong, A. de, M. ter Veer, P. Rees, P. Boden, A. Dennett, J. Stillwell en M. Jasińska (2011) *DEMIFER demographic and migratory flows affecting European regions and cities*. Den Haag: Planbureau voor de leefomgeving.

Vietnam

Oostendorp en Quang onderzoeken namens het **Tinbergen Instituut** de impact van handelsliberalisatie op het rendement van onderwijs in Vietnam. De onderzoekers analyseren de veranderingen in loon en werkgelegenheid na de liberalisatie voor werknemers van verschillende opleidingsniveaus. In Vietnam nam de loonongelijkheid tussen hoog- en laagopgeleiden af. Het rendement van onderwijs nam met 1,2 tot 3,6 procent af. Apart hierbij is dat de minder opgeleide werknemers de sterkste daling in het rendement van onderwijs ervaren. Dit wordt verklaard door de hogere baankansen van de hoger opgeleide redundante werknemers uit de voor internationale handel opengestelde sector.

Oostendorp, R.H. en D.H. Quang (2011) The impact of trade liberalization on the return to education in Vietnam: wage versus employment effect. *Tinbergen Institute Discussion Paper*, 2011(060).

Schaduw

Poole *et al.* onderzoeken voor het **NBER** de beleidsadviezen van het Amerikaanse Shadow Open Market Committee. Deze denktank ontstond in 1973 in reactie op stijgende inflatie en het uitblijven van een prijsstabiliserend economisch beleid. De denktank bepleitte dat prijsstabilisering het hoofddoel van monetaire politiek moest zijn en propageerde een geleidelijke monetaire groei. De onderzoekers tonen aan dat deze beleidskeuze de inflatie verlaagd zou hebben met minder impact op economische groei en minder variatie in inflatie en groei dan een eenmalige vermindering van monetaire groei. De onderzoekers concluderen dat het door de denktank voorgestelde beleid superieur geweest zou zijn aan het daadwerkelijk door de centrale bank gevoerde beleid tijdens inflatoire periode in de jaren zeventig en tachtig.

Poole, W., R.H. Rasche, D.C. Wheelock (2011) The great inflation: did the shadow know better? *NBER Working Paper*, 16910.

Gereguleerde concurrentie

Mikkers en Ryan onderzoeken namens **TILEC** de haalbaarheid van invoering van een systeem van gereguleerde concurrentie in de Ierse zorgverzekeringssector. De onderzoekers stellen dat het institutionele kader in Ierland nog onderontwikkeld is op gebieden die voor een gereguleerde concurrentie cruciaal zijn. Voorbeelden hiervan zijn het ontbreken van een risico-vereveningssysteem, van voldoende aanbieders van zorg per regio, en van voldoende verzekeraars met de capaciteiten om met zorgaanbieders te onderhandelen over de prijs. Het ontbreken van dergelijke instituties brengt de onderzoekers tot de conclusie dat de Ierse overheid er beter aan doet om voorlopig in te zetten op het verfijnen van de prikkels in het huidige systeem met een centrale verzekeraar.

Mikkers, M. en R. Padhraig (2011) *Managed competition for Ireland? TILEC Discussion Paper*, 2011(023).

Loon

Berkhout *et al.* onderzoeken voor **SEO Economisch Onderzoek** de loonontwikkeling bij ambtenaren ten opzichte van de marktsector. Het loon van hoogopgeleiden bij de overheid is tussen 1996 en 2005 gemiddeld met 39 procent gestegen. Dat is minder dan het loon van vergelijkbare werknemers in vergelijkbare functies in de marktsector, dat met 58 procent is toegenomen. De overheid baseert haar loonruimte op de gemiddelde ontwikkeling van cao-lonen in de marktsector. De feitelijke lonen in de marktsector zijn tussen 1996 en 2005 echter harder gegroeid. Omdat de overheid bij de verdeling van haar loonruimte geen onderscheid maakt naar functieniveau, zijn vooral de hoogopgeleiden achterop geraakt. De loonontwikkeling van laagopgeleiden heeft gelijke tred gehouden met de marktsector.

Berkhout, E., S. van der Werff en A. Heyma (2010) *Het verdiende loon? SEO-rapporten*, 2010(39).

Elektriciteit

Weigt en Willems onderzoeken voor **CentER** de effecten van desinvesteringen in de Duitse energiemarkt. Dit doen ze door een analyse op basis van een standaard Cournot-model en evenwichtsimulaties van aanbodcurven. In beide modellen worden verschillende scenario's gebruikt waarbij dominante partijen in de Duitse energiemarkt hun bezittingen afstoten. De onderzoekers concluderen dat er maatschappelijke welvaartswinsten te boeken zijn door de elektriciteitsopwekking over meer marktpartijen te spreiden. De welvaartswinsten zijn het hoogst als de door dominante partijen afgestoten bezittingen in handen komen van kleine, onafhankelijke partijen, zodat er geen nieuwe dominante bedrijven ontstaan die hun prijzen vanuit strategische overwegingen hoog kunnen houden.

Weigt, H. en B. Willems (2011) *The effect of divestitures in the German electricity market. CentER Discussion Paper*, 2011(034).

Portugal

Martins onderzoekt voor de **Europese Centrale Bank** de dynamiek van lonen in Portugal. Als basis voor het onderzoek dienen een aantal surveys die bij Portugese bedrijven zijn uitgezet in 2008. De meeste lonen worden overeengekomen in cao's. Een aanzienlijk deel van de werknemers verdient echter meer dan in de cao is afgesproken. De onderzoeker concludeert dat 81 procent van de bedrijven zijn loon-aanpassingen op een vast moment doorvoert, veelal in januari. Hoewel de nominale lonen niet neerwaarts worden bijgesteld, maken bedrijven wel gebruik van andere mechanismen om de loonkosten te drukken, met name ontslag.

Martins, F. (2011) *Price and wage setting in Portugal, learning by asking. ECB Working Paper Series*, 1314.

Bankieren

Voor het **European Banking Centre** onderzoeken Ongena *et al.* of de regulering en het toezicht op een bank in het moederland effect heeft op de risicohouding van de bank in andere landen. De onderzoekers concluderen dat banken minder snel geld uitlenen aan bedrijven in het gastland als de regulering en het toezicht in het thuisland minder streng zijn. De leningen in het gastland die wel verstrekt worden door de bank blijken zich dan vooral te richten op risicovollere ondernemingen. Bovendien wordt dit risicozoekend gedrag in het gastland nog versterkt als het toezicht in het thuisland inefficiënt is. De onderzoekers concluderen dat strikt toezicht in het thuisland een positief extern effect heeft op de beschikbaarheid van leningen in het gastland.

Ongena, S., A. Popov en G.F. Udell (2011) *Bank risk-taking abroad: does home-country regulation and supervision matter? European Banking Center Discussion Paper*, 2011(007).

Pensioenen

Du *et al.* onderzoeken namens **METEOR** een pensioensysteem met drie pijlers, te weten een door de staat gedragen omslagstelsel-segment, een door de staat gereguleerd systeem van private pensioenen op basis van het *defined benefit*-systeem en een privaat spaarsegment. De onderzoekers tonen aan dat in een dergelijk systeem de impact op consumptie van een financiële crisis zoals de recent geminimaliseerd wordt als de door de staat verplicht gestelde pensioenfondsen hun vermogen beleggen in relatief risicoloze beleggingen terwijl het spaargeld wordt aangewend voor de meer risicovolle beleggingen.

Du, C., J. Muysken en O. Sleijpen (2011) *Lessons from the financial crisis: funded pension funds should invest conservatively. METEOR Research Memorandum*, 2011(020).